

ΝΟΜΟΣ ΗΛΕΙΑΣ

Ἐκτασίς περὶ τὰ 1905 τετρ. χιλμ. κάτοικοι 135.200.

Ὁ Νομὸς Ἠλείας τελευταίως ἀπεσπασθεὶς τοῦ Νομοῦ Ἀχαΐας καὶ Ἠλίδος ἀποτελεῖ ἤδη ἴδιον νομὸν, ὁριζόμενος πρὸς Α. ὑπὸ τῶν νομῶν Ἀχαΐας καὶ Ἀρκαδίας, πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ νομοῦ Μεσσηνίας, πρὸς Α. βρέχεται ὑπὸ τοῦ Ἰονίου πελάγους καὶ πρὸς Β. ὑπὸ τοῦ Ἰονίου πελάγους καὶ ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ νομοῦ Ἀχαΐας.

Ἡ ἱστορία τοῦ νομοῦ εἶναι ἡ αὐτὴ μὲ τοῦ νομοῦ Ἀχαΐας ἢ ὁποία ἀρ-
χεται ἀπὸ τοὺς κατοικήσαντας πρῶτοι αὐτὸν Λελέγους, ἀναμυθέντες
μὲ διαφόρους πληθυσμοὺς ἤτοι Ἀρκαίους καὶ Κανκῶνας, ἐλθόντες ἀπὸ
τὰς Ἰονίους νήσους. Κατὰ τὴν κἀθοδον ὅμως τῶν Δωριέων καθ' ὅλην
τὴν Πελοπόννησον κατέλαβον τούτων διαδοχικῶς οἱ Αἰτωλοὶ τμηματι-
κῶς δὲ τὰς χώρας Κοίλην, Ἠλίδα τὴν Πισαίην καὶ τὴν Τριφυλίαν
ἤτις τότε ἀνῆκε διοικητικῶς εἰς τὸν σημερινὸν Νομὸν Ἠλείας ὡς καὶ
ἄλλα χωρὰ τῆς Ὀλυμπίας. Κατὰ τὸ ἔτος 191 π. Χ. ὅμως ἡ Ἠλεία
προσηγορήθη εἰς τὴν Ἀχαϊκὴν Συμπολιτείαν καὶ βραδύτερον κατὰ τὸ
ἔτος 145 μ. Χ. διετίθη ὑπὸ τῶν Ρωμαίων ὀμοῦ μετὰ τῶν ἄλλων χω-
ρῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ κατόπιν περιελθούσα εἰς χεῖρας τῶν Φοιγῶν
ἀπετέλεσεν Περιγυπαῖον τοῦ Μωρέως. Κατὰ τὸ ἔτος 1446 κατελή-
φθη καὶ ἐλεηλατήθη ὑπὸ τοῦ Τούρκου Μουράν Β' καὶ κατόπιν ὀλη-
ρων ἔτων ἐκυριεύθη ὑπὸ τοῦ Μωϊμέθ τοῦ Πορθητοῦ καὶ ἐβρυσκο-
μένη ἐν δουλείᾳ ὑπὸ τῶν Τούρκων ὑπέφερεν ὀλόκληρος ἡ χώρα ὡς
ἡ λοιπὴ Πελοπόννησος τὰ πάνδεινα μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεώς της
κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821 ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων λαβοῦσα τέρας
κατὰ τὸ ἔτος 1828. Μετὰ δὲ τὴν ἀπελευθέρωσίν της συνεχονεύθη εἰς
τὸ Ἑλληνικὸν βασίλειον ἐπιδοθεῖσα κατόπιν εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς
γῆς τὴν βιοτεχνίαν καὶ γενικῶς οἱ κάτοικοί της ἀπέκτησαν τὸ ἔνστι-
κτον τῆς προόδου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ εὐρίσκεται σήμερον ὀλόκλη-
ρος ἡ χώρα ἐν ἀκαμῇ.

Ὁ Νομὸς παράγει ἐκτὸς τῶν ἄλλων προϊόντων καὶ μεγάλης πο-
σότητας σταφύλους καὶ σταφυλῶν τὰ δὲ προϊόντά της περιορίζονται εἰς
τὰ κάτωθι: Σιτηρὰ, Ὄσπρια, Λαχανικά, Καπνὸς εἰς φύλλα, Ζωοτρο-
φικά, Σταφίς, Ἀμπέλοι, ἔλαιον, ἔλαια, ἔσπεριδοειδῆ, κτήνη καὶ κτη-
νοτροφικὰ προϊόντα.

Ἔδαφος καὶ κλίμα. Τὸ ἔδαφος τοῦ νομοῦ εἶναι κατὰ τὸ πλεῖ-
στον ὄρετον, ἔχει ὅμως καὶ ἀρκετὰς πεδιάδας. Ὅρη εἶναι: ἡ Φολοῆ,
ὄροσειρὰ τοῦ Ἐρμιάνθου ὡς καὶ τοῦ ὄρους Σκόλης καὶ τινες ἄλλαι ὄ-
ροσειραὶ. Ποταμοί: Ὁ Πηνειὸς ὅστις πηγάζει ἀπὸ τὸν Ἐρμιάνθου καὶ
ἐκβάλλει εἰς τὸ Ἰόνιον πέλαγος καὶ τὸν Ἀλφειὸν ὅστις διέρχεται εἰς τὸ
Νότιον μέρος τοῦ Νομοῦ σχηματίζων τὰ ὅρα μετὰ τοῦ Νομοῦ Μεσ-
σηνίας καὶ τινες μικροὺς παραποτάμους καὶ ῥύακας. Πεδιάδες διανοί-
γονται τὸ πλεῖστον εἰς τὸ Λυτικὸν μέρος τοῦ νομοῦ.

Τὸ κλίμα εἶναι ὑγιεινὸν καὶ κατὰ μὲν τὸν χειμῶνα ἥπιον, τὸ θέ-
ρος οὐχὶ καυστικόν.